

Súd: Okresný súd Kežmarok
Spisová značka: 3P/3/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8418200076
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 02. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrej Kubinský
ECLI: ECLI:SK:OSKK:2018:8418200076.2

Uznesenie

Okresný súd Kežmarok v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté deti: L. L., W.. XX.XX.XXXX, toho času u matky, a Z. L., W.. X.XX.XXXX, toho času u matky, detí rodičov: matky L. L., C.. V., W.. X.X.XXXX, F. M. XX, M., právne zastúpenej JUDr. Pavlom Zavackým, advokátom, so sídlom AK Hradné námestie 29, Kežmarok, a otca R. L., W.. XX.X.XXXX, F. W. X, T.- Y., v konaní o úprave práv a povinností pre maloleté deti na čas do rozvodu, a o návrhu matky o nariadenie neodkladného opatrenia, t a k t o

rozhodol:

I. U s t a n o v u j e za procesného opatrovníka: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Kežmarok pre maloleté deti: L. L., W.. XX.XX.XXXX, toho času u matky, a Z. L., W.. X.XX.XXXX, toho času u matky, v konaní o úprave práv a povinností pre maloleté deti na čas do rozvodu a o nariadení neodkladného opatrenia vedenom na Okresnom súde Kežmarok pod spisovou značkou 3P/3/2018.

II. Na čas do právoplatného skončenia vo veci samej, z v e r u j e maloletú L. L., W.. XX.XX.XXXX, E. Y. Z. L.Ú., W.. X.XX.XXXX do osobnej starostlivosti matky L. L., W.. X.X.XXXX, F. M. XX, M.Á..

III. Otca R. L.H.W., W.. XX.X.XXXX, F. W. X, T.- Y. z a v ä z u j e do vykonateľnosti rozhodnutia vo veci samej prispievať na výživu maloletej L. L., W.. XX.XX.XXXX, mesačne sumou 100,- €, a maloletej Z. L., W.. X.XX.XXXX, mesačne sumou 70,- € a to vždy vopred do 15. dňa v mesiaci k rukám matky L. L., W.. X.X.XXXX.

odôvodnenie:

1. 30.1.2018 sa osobne podaným návrhom na vydanie neodkladného opatrenia na tunajšom súde matka maloletých detí (ďalej len „navrhovateľ“) domáha vydania rozhodnutia, ktorým by súd zveril maloleté do jej osobnej starostlivosti a zároveň zaviazal otca na výživu maloletých.

2. Návrh navrhovateľka odôvodnila tým, že v súčasnosti na tunajšom súde je vedené konanie o úprave práv a povinností k maloletým deťom L. a Z. pod sp. zn. 3P/3/2018 a zároveň sa vedie aj konanie o rozvod manželstva rodičov maloletých pod. sp. zn. 5P/136/2017. Maloleté L. a Z. od roku 2013, kedy sa zo spoločnej domácnosti odsťahoval otec, žijú s matkou v Tvarožnej v rodinnom dome, ktorého je spoluvlastníčkou. Odkedy otec opustil spoločnú domácnosť prakticky nejaví žiaden záujem a maloleté L. a Z. a taktiež im prestal akýmkoľvek spôsobom prispievať na výživu. Z jeho vyjadrenia na hlavnom pojednávaní v konaní o rozvod uviedol, že na výživu maloletých za posledný rok neprispel vôbec. Podľa vedomostí navrhovateľky otec maloletých pracuje v rakúsku ako ošetrovateľ, kde poberá aj rodinné prídavky, ktoré matke neposkytol. Matka sa samá stará o maloleté dievčatá, pracuje v W. H.. U. E. U. V. a jej priemerný čistý mesačný príjem predstavuje cca 522,- €. Maloletá L. je žiačkou 2. ročníka základnej školy v M., kde sa aj stravuje a na jej náklady na stravu v škole platí matka sumu 20,- € mesačne. Maloletá Sofia navštevuje aj výtvarný krúžok, na ktorý matka platí sumu 20,- € polročne a taktiež navštevuje aj školský klub, na ktorý matka prispieva sumou 2,- € mesačne. Maloletá Z. navštevuje materskú škôlku a náklady, ktoré matka platí na stravu a poplatky s tým spojené predstavujú sumu vo výške 33,- € mesačne. Maloletá Z. je taktiež členkou tanečného krúžku, kde za členstvo matka platí

sumu 7,- € mesačne. Maloletá Z. trpí atopickým ekzémom a náklady na jeho liečbu predstavujú mesačne 40,- €. Otec maloletých prakticky hneď po narodení prvej dcéry začal pracovať v zahraničí, čo ovplyvnilo aj jeho vzťah k maloletým a teraz po odchode zo spoločnej domácnosti nejaví o maloleté žiaden záujem.

3. Podľa § 2 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len "účastník") a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

4. Podľa § 69 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) súd ustanoví procesného opatrovníka fyzickej osobe, ktorá nemôže samostatne konať pred súdom a nemá zákonného zástupcu. Rovnako postupuje, ak zákonný zástupca nemôže za fyzickú osobu konať alebo ak je nečinný.

5. Podľa § 117 CMP ak treba, aby za maloletého konal opatrovník, súd na návrh ustanoví za opatrovníka najmä blízku osobu maloletého, u ktorej je predpoklad, že bude konať v záujme maloletého, ak s ustanovením súhlasí. Inak ustanoví za opatrovníka orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

6. Podľa § 31 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. Zákona o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o rodine“) rodičia zastupujú maloleté dieťa pri právnych úkonoch, na ktoré nie je spôsobilé.

7. Podľa § 31 ods. 2 Zákona o rodine žiadny z rodičov nemôže zastupovať svoje maloleté dieťa, ak ide o právne úkony, pri ktorých by mohlo dôjsť k rozporu záujmov medzi rodičmi a maloletým dieťaťom alebo medzi maloletými deťmi zastúpenými tým istým rodičom navzájom; v takom prípade súd ustanoví maloletému dieťaťu opatrovníka, ktorý ho bude v konaní alebo pri určitom právnom úkone zastupovať (ďalej len "kolízny opatrovník").

8. Podľa § 31 ods. 4 druhej vety Zákona o rodine funkcia kolízneho opatrovníka zaniká ukončením konania alebo vykonaním právneho úkonu, na ktorého účely bol ustanovený.

9. V zmysle § 61 od. 1 Zákona o rodine je opatrovník povinný vykonávať svoju funkciu v záujme maloletého dieťaťa.

10. Právo a povinnosť rodičov zastupovať maloleté dieťa nie je neobmedzené. Pri právnych úkonoch, pri ktorých by mohlo dôjsť k rozporu záujmov medzi rodičmi a maloletým dieťaťom alebo medzi maloletými deťmi zastúpenými tým istým rodičom navzájom, nemôže zastupovať svoje maloleté dieťa žiadny z rodičov a súd obligatórne ustanoví maloletému dieťaťu opatrovníka, ktorý ho bude v konaní alebo pri určitom právnom úkone zastupovať. Existencia možnosti rozporu záujmov medzi rodičmi a maloletými deťmi je badateľná najmä v konaniach vo veciach starostlivosti súdu o maloletých, v konaní o rozvod a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, v dedičskom konaní či v konaní o určenie otcovstva a pod., ide teda predovšetkým o konania, kde sú účastníkmi okrem rodičov aj ich maloleté deti.

11. Vzhľadom na nízky vek maloletých, ktorý v tomto konaní nemôžu samostatne konať a taktiež nemôžu byť v tomto konaní ani zastúpené svojimi zákonnými zástupcami, čo sú ich rodičia, z dôvodu možnej kolízie záujmov medzi dieťaťom a rodičmi, súd postupoval v súlade s vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami a maloletej L.I. a maloletej Z. ustanovil opatrovníka na zastupovanie v konaní o nariadení neodkladného opatrenia, a to konkrétne Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Kežmarok, ktorý má informácie o dieťati.

12. Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len "CSP"), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

13. Podľa § 324 ods. 3 CSP, neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením.

14. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

15. Podľa § 325 ods. 2 písm. d) CSP neodkladným opatrením možno strane uložiť, najmä aby niečo vykonala, niečo sa zdržala alebo niečo znášala.

16. Podľa § 366 CMP neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

17. Podľa § 367 ods. 1 CMP neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

18. Podľa § 326 ods. 1 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 CSP uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva. Podľa § 132 ods. 1 CSP v žalobe sa okrem všeobecných náležitostí podania uvedie označenie strán, pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov na ich preukázanie a žalobný návrh.

19. Podľa § 328 ods. 1 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

20. Podľa § 329 ods. 1 CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

21. V zmysle § 44 zákona č. 36/2005 Z. z. Zákona o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o rodine“) v prípade, ak rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa, rozhodne súd o náhradnej starostlivosti. Jednou z foriem náhradnej starostlivosti je náhradná osobná starostlivosť.

22. Podľa § 36 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. Zákona o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o rodine“) rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

23. Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

24. Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa. Špeciálnou zložkou rodičovských práv a povinností je právo styku rodiča. Zásadne ide o nové právo, ktoré vzniká v dôsledku zverenia dieťaťa do osobnej starostlivosti druhého rodiča alebo tretej osoby. Do doby, kým nie je dieťa právoplatne zverené do osobnej starostlivosti len jedného z rodičov či inej osoby, je právo styku konzumované právom rodiča zabezpečovať výchovu dieťaťa aj prostredníctvom osobnej starostlivosti oň. Právo stretávania sa s dieťaťom pritom zaručuje oprávnenému rodičovi právo dieťa vidieť, právo na prístup k dieťaťu, právo určiť miesto a spôsob trávenia času počas stretávania, právo výlučne výchovne na dieťa počas tohto času pôsobiť a právo na náhradu za čas stretávania, ktorý sa nerealizoval z dôvodov, ktoré nespočívali v osobe oprávneného rodiča (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 8CoP/183/2015-260 z 30.8.2015). Úprava styku rodiča s

dieťaťom pritom predstavuje len rámcový základ stretávania sa dieťaťa s rodičom, ktorý ho nemá vo svojej osobnej starostlivosti, t. j. ide o určitú garanciu styku (obdobne nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. II ÚS 363/2003 z 20.1.2005).

25. Právom oboch rodičov je v zásade rovnakou mierou sa starať o dieťa a podieľať sa na jeho výchove, s čím korešponduje právo dieťa na starostlivosť oboch rodičov. Pokiaľ je dieťa zverené do osobnej starostlivosti jedného z rodičov, druhému rodičovi by malo byť umožnené stýkať sa s dieťaťom v takej miere, aby bol postulát rovnakej rodičovskej starostlivosti o dieťa čo najviac naplnený. Takáto úprava styku dieťaťa s rodičom je spravidla vždy v najlepšom záujme dieťaťa, pričom odchýlky od tohto princípu musia byť odôvodnené ochranou nejakého iného dostatočne silného legitímneho záujmu, pričom konkrétna skutočnosť, o ktorú sa tento záujem opiera, musí byť v konaní preukázaná (porovnaj nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. III. ÚS 2298/2015 z 15.3.2016).

26. Neodkladné opatrenie je inštitút naliehavej procesnej ochrany, ktorým sa urýchlene upravujú pomery účastníkov konania. Vzhľadom na charakter neodkladného opatrenia ako nástroja zabezpečujúceho bezodkladnú úpravu pomerov v rozsahu odôvodnenom naliehavou potrebou súd v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia nevykonáva dôkazy a rozhoduje iba na základe skutočností a tvrdení uvedených v návrhu a na základe predložených listinných dôkazov, ktoré by mali hodnoverne osvedčovať stav tvrdený v návrhu. Pri neodkladnom opatrení nemá súd povinnosť vykonať úplné dokazovanie vo veci, na toto nemá ani časový priestor, musí sa obmedziť len na zistenie, či navrhovateľ osvedčil dôvodnosť nariadiť neodkladné opatrenie.

27. V každej veci týkajúcej sa maloletého dieťaťa dominuje záujem dieťaťa. Dosiahnutie účinnej ochrany záujmov maloletého dieťaťa je zabezpečené aj inštitútom neodkladného opatrenia. Neodkladné opatrenie vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa nariadi súd vtedy, ak má osvedčené, že riešenie situácie maloletého dieťaťa neznesie odklad. Úpravou neodkladných opatrení je umožnené urýchlene a pružné riešenie takých situácií, keď je potrebný okamžitý zásah súdu. U maloletých detí pôjde v zásade o zásah do takého stavu, ktorým je bezprostredne ohrozená ich výživa, výchova, prípadne iné dôležité záujmy. Dôvodnosť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia musí byť zrejماً z jeho samotného obsahu resp. aj z listinných dôkazov k nemu pripojených.

28. Súd preskúmal návrh navrhovateľky a má za osvedčené, že maloleté L. a Z. sa nachádzajú v osobnej starostlivosti ich matky a je potrebné bezodkladne dočasne upraviť výkon rodičovských práv a povinností, nakoľko maloleté sú od narodenia vo faktickej osobnej starostlivosti len matky a otec maloletých od 2013 kedy sa odsťahoval v spoločnej domácnosti neprispieva na ich výživu vôbec. Súd má za osvedčené, že na tunajšom súde prebieha konanie o rozvod pod. sp. zn. 5P/136/2017, zo spisu má za preukázané, že otec na výživu maloletých neprispieva a na úprave výkonu rodičovských práv a povinností sa z matkou nedohodli. Na základe čoho podala matka maloletých návrh na úpravu rodičovských práv pre maloleté deti na čas do rozvodu a v súčasnej dobe je vedené na tunajšom súde konanie pod sp. zn. 3P/3/2018. Z návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je zrejماً že matka sa sama osobne stará o maloleté, je zamestnaná v W. H.. U. E. U. V., jej čistý príjem predstavuje cca 522,- € a výdavky na obe maloleté týkajúce sa len poplatkov stravovania v školskom a materskom zariadení a poplatkov a krúžky predstavujú približnú sumu 105,- € mesačne.

29. Na základe uvedeného, dospel súd k záveru, že návrh je dôvodný a sú nepochybne osvedčené základné skutočností potrebné pre záver, že existuje bezprostredné nebezpečenstvo ujmy maloletých. Vzhľadom na charakter neodkladného opatrenia, ktoré je len dočasné a bude trvať len do právoplatného rozhodnutia vo veci samej, má súd za osvedčené, že je v záujme maloletej L. a maloletej Z. zveriť ich do osobnej starostlivosti matky, do právoplatného skončenia vo veci samej. Na základe uvedeného dospel súd k záveru, že takouto úpravou sa sleduje najlepší záujem maloletých a prostriedky k jeho dosiahnutiu sú primerané a súčasne nie je možné nájsť šetrnejšiu alternatívu.

30. Podľa § 62 ods. 1 a ods. 2 Zákona o rodine je plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

31. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

32. Vzhľadom na potrebu zabezpečovania bežnej výživy maloletých detí súd považoval za potrebné bezodkladne upraviť pomery účastníkov, a preto otca odo dňa nariadenia neodkladného opatrenia zaviazal povinnosťou prispievať na výživu maloletej L. sumou 100,- € a maloletej Z. mesačne sumou 70,- € s poukazom na to, že súd môže neodkladným opatrením uložiť povinnému povinnosť platiť výživné iba v nevyhnutnej miere. Výživným určeným neodkladným opatrením sa zabezpečujú len tie najzákladnejšie potreby detí, nevyhnutné na ich prežitie. Pri určení nevyhnutného rozsahu výživného zo strany rodičov súd v tejto súvislosti nevykonáva v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia dokazovanie, a teda nezisťuje dôkladne majetkové potreby rodičov a bližšie všetky odôvodnené potreby dieťaťa, keďže takéto dokazovanie by prekračovalo rámec konania o nariadenie neodkladného opatrenia. Dokazovanie bude vykonávané a bude zohľadnené až v konaní o veci samej.

33. Podľa § 58 CMP o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

34. O trovách konania súd rozhodne v rozhodnutí, ktorým skončí toto konanie vo veci samej.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Prešove prostredníctvom Okresného súdu Kežmarok. (§ 357 CSP)

V odvolaní sa má uviesť, ktorému súdu je určené, kto ho podáva, ktorej veci sa týka a čo sleduje, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh), musí byť podpísané a uvedená spisová značka konania. (§ 127 a § 363 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolanie. (§ 364 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. (§ 365 ods. 1 CSP)

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 365 ods. 3 CSP)

I., II., a III. výrok tohto uznesenia je v súlade s § 332 ods. 1 CSP vykonateľný doručením uznesenia účastníkom konania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti. Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na nariadenie súdneho výkonu rozhodnutia.